

НАРЕДБА № 8 ОТ 5 ФЕВРУАРИ 2010 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "КОЗМЕТИК"

В сила от 05.03.2010 г.

Издаден от Министерството на образованието, младежта и науката

Обн. ДВ. бр.18 от 5 Март 2010г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 815020 "Козметик" от област на образование "Услуги за личността" и професионално направление 815 "Фризьорски и козметични услуги" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 815020 "Козметик" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на втора степен на професионална квалификация за специалност 8150201 "Козметика".

Чл. 3. (1) Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебен план и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

(2) Документацията по ал. 1 за професионално образование се разработва от Министерството на образованието, младежта и науката, а за професионално обучение - от обучаващата институция.

Раздел II. Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определя равнището на задължителната професионална подготовка в края на обучението по професията, което гарантира на обучаемия възможност за упражняване на професията 815020 "Козметик".

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията "Козметик" определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните

предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото образователно равнище, профилът на професията, целите на обучението, оценяването по време и при завършване на обучението, удостоверяването на придобитата професионална квалификация, необходимата материална база.

Заключителни разпоредби

§ 1. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 2. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 2

Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професията "Козметик"

Професионално направление:		
815	Фризьорски и козметични услуги	
Наименование на професията:		
815020	Козметик	
Специалност:		Степен на професионална квалификация:
8150201	Козметика	Втора

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и лица, навършили 16 години

За придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията "Козметик" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г.; изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 08.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 09.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009 г.) входящото минимално образователно равнище за ученици е завършен седми клас или завършено основно образование.

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията "Козметик" входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години, е завършено основно образование.

1.2. Изисквания към здравословното състояние на кандидатите за обучение

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицинско свидетелство, доказващо, че професията "Козметик" не му е противопоказна.

2. Профил на професията

2.1. Дейности, предмети и средства на труда и професионални компетенции. Основните характеристики на профила на професията са представени в таблица 1.

Таблица 1

Описание на трудовите дейности (задачи)	Предмети и средства на труда	Професионални компетенции		
		знания за:	умения за:	професионално-личностни качества:
1	2	3	4	5
Процедури за лице				
1. Приема и консултира клиента.	личен картон на клиента, информационни материали (брошури, списания, снимки)	<p>видове услуги, предлагани в козметичната кабина;</p> <p>основни познания в козметиката и основни приложения на основните козметични апарати;</p> <p>въздействието на всяка процедура;</p> <p>противопоказания и контраиндикации при всяка процедура;</p> <p>възможни комбинации между процедурите;</p> <p>времетраене, себестойност, честота на приложение на всяка процедура</p>	<p>проучване и анализ на нуждите на клиента;</p> <p>изготвяне на индивидуална програма за процедури, апликации или тренировки;</p> <p>избор на подходящата козметична грижа за клиента;</p> <p>поддържане в добър вид на собственото тяло - кожата на лицето и ръцете, ноктите, фигурата, прическата и косата</p>	<p>умение за устно изразяване;</p> <p>умение за работа с хора;</p> <p>обноски, външен вид;</p> <p>коректност и такт;</p> <p>лоялност;</p> <p>предприемчивост</p>
2. Подготвя работното място за извършване на определена	кушетка, чаршаф, кърпа	<p>нормативни документи, регламентиращи</p>	<p>подготовка на клиента;</p> <p>правилен подбор на вида продукт</p>	<p>комуникативност;</p> <p>сръчност;</p>

<p>процедура. Подготвя клиента за извършване на определена процедура.</p> <p>Подготвя лицето на клиента за процедура.</p>	<p>(хавлия),</p> <p>стерилизатор</p> <p>за инструменти;</p> <p>четки, шпатули, купи, гъби, кърпи, салфетки, бонета, ленти за глава; памук, тоалетно мляко, тоник, лосион, гел-пяна за почистване на грим</p>	<p>хигиенните изисквания към козметичните салони; обзавеждане на козметичната кабина - мебели, оборудване; видове почистващи продукти за грим и начин на приложение; активни съставки в почистващите продукти и тяхното въздействие върху кожата</p>	<p>според типа кожа; отстраняване грима на клиента (демакиаж)</p>	<p>планиране и организиране на дейността;</p> <p>умение за работа с хора;</p> <p>обноски, външен вид</p>
<p>3. Извършва диагностика на кожата.</p>	<p>лампа-лупа и апарат за удова</p> <p>диагностика на кожата</p>	<p>типове кожа; анатомия и физиология на кожата; козметични недостатъци и болести на кожата; различни видове диагностика; апарати и инструменти, използвани при диагностика на кожата - видове, предназначение, правила за работа с тях</p>	<p>определяне типа на кожата; определяне на възможността за съществуване на определени проблеми (алергия, много суха кожа и др.); анализ на състоянието на кожата; изготвяне на индивидуална програма на клиента; представяне на различни видове</p>	<p>комуникативност; концентрация на вниманието и наблюдателност; съобразителност и гъвкавост;</p> <p>умение за устно изразяване;</p> <p>комбинативен ум; добра памет; добри обноски</p>

			козметични продукти, апарати и др.	и външен вид
4. Изпълнява ексфолиация и пилинг на лицето на клиента.	ексфолиращи продукти; продукти за дълбок пилинг - химичен пилинг, билков пилинг; четки, гъби, тампони за почистване на маски, купа за вода; уреди за эксфолиране; уреди за пилинг - фриматор, ултразвуков апарат	видове продукти с ексфолиращо действие; активни съставки на эксфолиращите продукти и тяхното въздействие върху кожата; начини за повърхностно приложение на продуктите; контраиндикации на продуктите; апарати, прилагани за ексфолиране - фриматор, ултразвук, дермабразия; техника на безопасност за работа с изброените апарати; видове дълбоки пилинги (химичен, билков) и тяхното въздействие; контраиндикации на дълбок пилинг;	правилен избор на продуктите за работа; нанасяне на эксфо- лиращ продукт; извършване на ексфолиращ пилинг чрез мануална техника (ексфолиращи движения); работа с фриматор и ултразвуков апарат; избор на техника за извършване на дълбок пилинг; спазване на изискванията за хигиена и безопасност по време на работа; полагане на грижи за кожата след извършените процедури	сръчност; организираност; прецизност; умение за работа с хора; коректност и такт

		възможни последствия от дълбок пилинг; грижи за кожата след приложение на дълбок пилинг		
5. Почиства кожата - вапоризация, йонизация, д'арсонвализация, електроепилация.	кушетка, чаршаф; еднократни консумативи - бонета, чаршафи, ленти за коса; кърпа (хавлия), стерилизатор за инструменти; апарати - вапозон, йонофореза, д'арсонвал, електроепилатор; инструкции за работа с апаратите; книги за инструктаж при работа с апаратите	основни уреди в козметичния салон - технически характеристики, въздействие; техника на безопасност при работа с вапозон, йонофореза, д'арсонвал, електроепилатор; контраиндикации при работа с вапозон, йонофореза, д'арсонвал, електропилатор; изпълнение на процедури с вапозон, йонофореза, д'арсонвал, електро- епилатор - честота, техника на приложение; продукти, използвани при работа с изброените апарати.	работа с вапозон, йонофореза, д'арсонвал, електроепилатор; спазване на основните изисквания за техническа поддръжка на апаратите; безопасна за клиента работа с електроуреди; нанасяне и отстраняване на продуктите, необходими за работа с апаратите; информирание на клиента за приложените процедури	сръчност; организираност; прецизност; умение за работа с хора
6. Извършва екстракция.	кушетка, чаршаф, кърпа (хавлия), стерилизатор за инструменти, лампа-лупа, комедоночистач;	типове кожа; анатомия и физиология на кожата;	правилно изпълнение на екстракцията - без излишно нараняване на кожата, без	сръчност; организираност; прецизност;

	<p>еднократни консумативи - бонета, чаршафи, ленти за коса; антисептична пудра,</p> <p>дезинкрустиращ лосион;</p> <p>четки, шпатули, купи, гъби, кърпи, салфетки, течаща вода или</p> <p>подвижен душ</p>	<p>козметични недостатъци и болести на кожата; очакван резултат от екстракцията;</p> <p>основни съставки на използваните продукти;</p> <p>очакван ефект, въздействие на всеки от продуктите (процедурите) върху кожата</p>	<p>създаване на рискове от възпалителни процеси; спазване на правилата за хигиена и стерилност на използваните средства;</p> <p>стерилизация на използваните инструменти (ежедневно и след всяка процедура)</p>	<p>лична хигиена; умение за работа с хора; коректност и такт</p>
<p>7. Извършва масажи.</p>	<p>масажен крем/олио; кушетка, чаршаф, кърпа (хавлия)</p>	<p>основни масажни прийоми - поглаждане, разтриване, омесване, мачкане, фрикция, потупване;</p> <p>видове масаж - лечебни: на Жаке и на Поспелов и хигиенно-козметичен; индикации, контраиндикации, интензивност и честота на приложение;</p> <p>възможни реакции; възможни нежелателни последствия;</p> <p>видове масла и емулсии, използвани за масаж</p>	<p>избор на масажна техника;</p> <p>изпълнение на различни видове масаж - лечебен масаж на Поспелов, лечебен масаж на Жаке, хигиенно-козметичен масаж</p>	<p>сръчност; физическа издръжливост; издръжливост на работа при еднообразна рутинна дейност; търпение и упоритост; коректност и такт</p>

<p>8. Почиства вежди, оцветява вежди и мигли.</p>	<p>памук, спирт, дезинфектант, пинцета, боя за вежди и мигли</p>	<p>основни правила за оформяне на вежди съобразно пропорциите и формата на лицето; модни тенденции при оформяне и оцветяване на вежди и мигли; правила за безопасна работа с бои и оцветители за мигли и вежди; техника на оцветяване на мигли и вежди</p>	<p>дезинфекция на мястото; отстраняване на излишните косъмчета; придаване на правилна форма на веждите; избор на цвят на боята; приготвяне на оцветяващата маса; нанасяне на боята; отстраняване на боята при приключване на процедурата</p>	<p>комуникативност; прецизност; точност на изпълнението; оригиналност; усет за форма; умение за оформяне</p>
<p>9. Изработване на грим - дневен и вечерен. Поставяне на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - моливи; - сенки; - очна линия и спирала; - руж, пудра; - червило. 	<p>тампони за почистване на грим, тоалетно мляко, четки, апликатори, хидратиращ дневен крем за съответния тип кожа, бази за грим (течни, твърди), коректори (течни, твърди, прахообразни);</p>	<p>етапи на извършване на процедурата; видовете продукти за подготовка на кожата преди гримиране; видове бази за грим; видове грим; начини за коригиране на дефекти и</p>	<p>избор на хидратиращ крем и база за грим според типа кожа; поставяне на хидратиращ продукт; поставяне на базата и коректорите; подбор на тоновете и цветовете според типа лице; правилно приложение на</p>	<p>умение за оформяне; наблюдателност; хрумвания, импровизации; генериране на идеи и нестандартни решения; комуникативност;</p>

	<p>четки за руж, гъби, четки, тампони за пудра, пудра (на прах, кремообразна, течна); руж (кремообразен, на прах);</p> <p>четка за устни,</p> <p>молив за устни, червило, гланц за устни</p>	<p>несъвършенства по кожата;</p> <p>начини за постигане на оптическа хармония на чертите на лицето;</p> <p>посока на нанасяне на продуктите;</p> <p>техника за работа с продуктите;</p> <p>възможности за комбинации между продуктите;</p> <p>цветовете и начините на комбиниране при пудрите за постигане на максимално младежко излъчване;</p> <p>модните тенденции в грима;</p> <p>новите видове продукти за грим</p>	<p>продукти с различна консистенция;</p> <p>изработване на прецизен грим на очите;</p> <p>точно нанасяне на молива, сенките,</p> <p>очната линия и спиралата, ружа,</p> <p>пудрата и червилото;</p> <p>сливане на тоновете и постигане на максимално естествен ефект</p>	<p>прецизност</p>
<p>10. Изпълнява процедури за кожата на ръцете и краката.</p>	<p>памук, спирт, лакочистител, ножичка, пили, дървена шпатулка, омекотители за кожички, клещичка, крем за масаж, кърпа, салфетки</p>	<p>строеж и специфична функция на нокътната плочка;</p> <p>начини за поддържане в добро здраве на кожата на ръцете и краката;</p> <p>видове продукти и техники на прилагане</p>	<p>правилно третиране на кожата на ръцете/ ходилата;</p> <p>масаж на ръцете/ ходилата;</p> <p>оформяне на нокътна плочка;</p> <p>правилно поддържане на кутикулата;</p> <p>гланциране и лакиране на ноктите</p>	<p>комуникативност;</p> <p>прецизност;</p> <p>точност на изпълнението;</p> <p>оригиналност;</p> <p>умение за оформяне;</p> <p>наблюдателност</p>

<p>11. Извършва парафинови процедури за ръце/крака.</p>	<p>вана за затопляне на парафин; дезинфекциращ продукт за ръце/ходила; крем за ръце и ходила; полиетиленови ръкавици/терлици; памучни ръкавици/терлици</p>	<p>въздействие на парафина върху кожата на ръцете и краката; последователност при изпълнение на процедурата; индикации и контраиндикации за приложение на парафина</p>	<p>извършване на процедурата при спазване на изискванията; правилен подбор на продуктите; преценяване времетраенето на процедурата</p>	<p>комуникативност; прецизност; точност на изпълнението; наблюдателност</p>
<p>12. Отстранява нежелано окосмяване, изпълнява кола маска.</p>	<p>уред за затопляне на кола - вана и патрон; лента за отстраняване на колата; дървени шпатули; дезинфектант; лосион за след кола маска; продукт за почистване на уредите от кола маска</p>	<p>видове кола маска - според температурата, според състава, според сезонното приложение; индикации и контраиндикации за приложение на кола маска; предимства и недостатъци на различните видове кола маски</p>	<p>правилно извършване на процедурата; спазване на техниката на безопасност при работа с уреда за кола маска</p>	<p>комуникативност; прецизност; точност на изпълнението; умения за работа с хора</p>
<p>Процедури за тяло</p>				
<p>13. Консултира клиента.</p>	<p>личен картон на клиента; информационни брошури</p>	<p>видове услуги, предлагани в уелнес център; анатомия и физиология на човешкото</p>	<p>представяне на процедурите, изпълнявани в козметичния салон - видове, техники, използвани</p>	<p>комуникативност; позитивно излъчване;</p>

		<p>тяло;</p> <p>въздействие на всяка процедура върху човешкия организъм;</p> <p>противопоказания и контраиндикации при всяка процедура;</p> <p>възможни комбинации между процедурите;</p> <p>времетраене, себестойност, честота на приложение на всяка процедура</p>	<p>козметични продукти, очаквано въздействие и противопоказания;</p> <p>проучване и анализ на нуждите на клиента;</p> <p>изготвяне на индивидуална програма за процедури, приложения или тренировки;</p> <p>поддържане в добър вид на собственото тяло - кожата на лицето и ръцете, ноктите, фигурата, прическата и косата</p>	<p>добър външен вид и обноси;</p> <p>умение за убеждаване;</p> <p>умение за работа с хора;</p> <p>предприемчивост;</p> <p>лоялност</p>
14. Извършва эксфолиация.	<p>кушетка, чаршаф, еднократни чаршафи, бонета, бикини,</p> <p>ленти за коса, кърпа (хавлия), стерилизатор за инструменти;</p> <p>ексфолианти, трици, пилинги; четки, шпатули, купи, гъби, кърпи, салфетки; течаща вода или подвижен душ</p>	<p>основни съставки на продукта;</p> <p>основни въздействия на продуктите за эксфолиация;</p> <p>очакван ефект от приложението</p>	<p>нанасяне на эксфолианта;</p> <p>извършване на эксфолиацията;</p> <p>отнемане на продукта</p>	<p>сръчност,</p> <p>организираност,</p> <p>прецизност;</p> <p>търпение и упоритост;</p> <p>коректност и такт</p>
15. Изпълнява	шпатула, четка, купа за	основни активни съставки	нанасяне на апликиращите	сръчност;

<p>апликация.</p>	<p>вода; серуми, гелове, маски, кремове; бандажно фолио, бинтове, средства за увиване на тялото, еднократни чаршафи, бонета, бикини, ленти за коса; гъби, кърпи, купа за вода, ножица за бандажа</p>	<p>на всеки продукт; хигиенни изисквания при работа; видове подходящи комбинации между апликации и други процедури, предлагани в центъра; последователност на нанасянията; основни въздействия; очакван резултат; начини за отстраняване на апликирания продукт; последователност на зоните за обработване; хигиенни изисквания при изпълнение на процедурата; правила за безопасност на труда</p>	<p>продукти; увиване на тялото; правилно комбиниране на продуктите; отстраняване на апликирания продукт; спазване на последователността на зоните за обработка; безопасност при изпълнението; спазване на хигиенните изисквания</p>	<p>комбинативно мислене; организираност; прецизност; издръжливост на работа при еднообразна дейност; физическа издръжливост</p>
<p>16. Изработва козметичен масаж на тяло.</p>	<p>крем/олио за масаж; кушетка, чаршаф, еднократни чаршафи, кърпа /хавлия</p>	<p>анатомия и физиология на човешкото тяло, крвообращение, лимфен</p>	<p>правилно изпълнение на масажа; създаване атмосфера на релакс и спокойствие</p>	<p>издръжливост на работа при еднообразна</p>

		поток; индикации и контраиндикации при изпълнение на масажи; основни масажни прийоми и тяхното въздействие върху човешкото тяло		дейност; физическа издръжливост; комуникативност; умение за работа с хора
17. Дава препоръки за поддържане у дома.	информационни материали - брошури, мостри, тестери	видове продукти, приложими в домашни условия - основни съставки, очакван ефект, контраиндикации за употребата им, начин на прилагането им	представяне на продуктите и техните качества; изготвяне на индивидуална програма за домашно поддържане	комуникативност; умения за презентиране на продукти; предприемчивост; добра памет; добри обноски; добър външен вид; лоялност; коректност; почтеност
18. Прилага техники за премахване на стреса.	постелки за изпълнение на стречинг, уреди за гимнастика и изпълнение на изометрични и релаксиращи упражнения, аромати, подходящо осветление	подходящи за ежедневието допълващи и надграждащи апликации и упражнения; стресови фактори и начини за тяхното неутрализиране; антистресови курсове, програми на открито, стратегии за леко движение, прогресивна мускулна релаксация, дихателен тренинг, физически и ментален тренинг;	анализ на състоянието и прилагане на процедура; консултира не и наблюдение на клиента при изпълнение на програмата; създаване атмосфера на релакс	комуникативност; отговорност; умения за работа в екип; умения за презентиране; предприемчивост; лоялност

		правила за здравословен начин на живот		
19. Изпълнява процедури с билки и плодове и дава препоръки за здравословно хранене.	билки, компреси, отвари	правила за здравословно хранене; класически методи за прилагане на природна козметика: физическа терапия, хидро- и балнеотерапия, климатолечение, хранителна терапия, фитотерапия	информирание на клиента за съществуващите методи; изготвяне на индивидуални програми за хранене, тренинг, апликации на основата на процедури с билкови и плодови продукти	отговорност; адаптивност; комуникативност; умения за работа с хора; умения за убеждаване
20. Информира се за новите тенденции в професията и включва в работата си нови продукти, апарати, технологии.	компютър, софтуер, брошури и рекламни материали на нови продукти и апарати за работа в козметичните салони	програми за създаване на текст и таблица; работа в интернет и с електронна поща; терминология, свързана с работата на козметика на чужд език	работа с компютър: поддържане на база данни, създаване и оформяне на документ - досие на клиента; намиране на информация в интернет; провеждане на разговор на чужд език; разбиране на текстове, свързани с дейността на козметика;	стремеж към лично развитие и усъвършенстване; инициативност; любознателност; съобразителност и гъвкавост; логическо мислене и комбинативност

			участие и организиране на мероприятия (семинари, промоции, демонстрации, ревюта); поддържане на кон-такти с фармацевтични предприятия (дистрибутори); наблюдение на пазара на козметични услуги и усвояване на изпълнението на нови процедури	
21. Организация на трудовата дейност в козметично студио.	нормативни документи: Закон за занаятите; Закон за здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ), Закон за защита на потребителите (ЗЗП); Наредба № 15 от 2006 г. на министъра на здравеопазването за здравните изисквания към лицата, работещи в детските заведения,	обзавеждане на козметично студио - видове мебели, предназначение; нормативни документи, регулиращи работата на козметика; организация на работата в козметично студио - дейности, длъжности, отговорности; санитарно-хигиенни изисквания; видове апарати,	попълване на фактури, издаване на касови бележки; изчисляване на цената на извършените процедури (услуги) в съответствие с утвърдения ценоразпис в студиото; създаване на подходящи условия за работа на всички служители в салона; осигуряване на комфортна за клиента обстановка в салона; осигуряване	самооценка; мотивираност; мобилност; приспособимост; планиране и организиране; съобразителност; гъвкавост; любознателност; логическо мислене и комбинативност; работа в екип

	<p>специализираните институции за деца и възрастни, водоснабдителните обекти, предприятията, които произвеждат или търгуват с храни, бръснарските, фризьорските и козметичните салони (ДВ, бр. 57 от 2006 г.); ценоразписи; счетоводни документи; офис техника; нормативи за санитарно-хигиенните изисквания и изисквания на Инспекцията по труда; апарати, инструменти, обзавеждане; вътрешен правилник</p>	<p>инструменти, приспособления, необходими за извършване на процедурите и за почистване и дезинфекциране; документи, регламентиращи работата в козметично студио - правилници, инструкции, дневници, програми, информационни материали за клиентите; козметични продукти, използвани за различните процедури - видове, предназначение, изисквания за съхранение</p>	<p>на подходяща температура в студиото, декорация, информационни материали за клиентите и др.; изработване и съгласуване на графика (плана) за деня с останалите колеги в салона; попълване на картотеката с информация за всеки клиент – при извършване на процедура и при завършване на програмата; попълване на формуляри за заявяване и отписване</p> <p>на козметични продукти (други стоки); поддържане на контакти с фирми за доставка на необходимите козметични продукти, инструменти, апарати; проучване на различни възможни форми на организация на козметичното студио, разработване на идеи за промени и тяхното реализиране</p>	
--	--	---	--	--

2.2. Тенденции в развитието на професионалното направление

Професията "Козметик" се развива динамично с ориентация към профилактиката на човешкото здраве. развитието на дерматологията, фармацията и модернизиранието на апаратите (хай-тек апаратура) води до необходимост от обучение на професионалисти, които да прилагат новите козметични методи за профилактика срещу заболявания на кожата на лицето и тялото, познавайки съвременните методи за работа със специализирана апаратура. Професията все повече се обвързва с развитието на пластичната хирургия, която изисква козметично поддържане на кожата в следоперативния период. Тенденциите в световен мащаб обвързват професията с други сфери на здравеопазването - пред- и следродилен период, социална козметика - грижа за възрастни хора, които поради здравословни проблеми престояват дълго в легнало положение. Козметичната грижа в такива случаи подпомага оздравителните процеси. Увеличава се нуждата от специалисти по козметика, които да извършват така наречените SPA и Wellness услуги в новата сфера в туризма - туризъм за здраве, релакс и добро самочуствие.

Завършилите обучение по професията "Козметик" - втора степен на професионална квалификация, могат да се реализират във: центрове за красота, предлагащи традиционни процедури по козметика; хотели и SPA центрове, развиващи идеята "туризъм за здраве и добро самочуствие"; екип с дерматолози и пластични хирурзи; екип с акушери, психолози и педиатри, за да съдействат в подготовката на бъдещите майки за раждане и да извършват козметични процедури за възстановяване след раждане; телевизионния, театралния и модния бранш.

2.3. Възможности за професионална реализация

Съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) в Република България, утвърдена със Заповед № 742 от 27.12.2005 г., Заповед № 884 от 07.11.2006 г., Заповед № 969 от 28.12.2007 г. и Заповед № РД-01-1144 от 30.12.2008 г. на министъра на труда и социалната политика - лицата, придобили втора степен на професионална квалификация по професията "Козметик", могат да заемат длъжностите 5141-2004 Козметик, 5141-2005 Маникюрис, 5141-2006 Обслужващ баня, 5141-2007 Обслужващ сауна и 5141-2008 Педикюрис в салони за красота, 5220-2005 Продавач - консултант в магазини за козметични продукти или фирми за търговия с апарати и инструменти за козметични дейности, както и на други длъжности включени при актуализиране на НКПД.

2.4. Възможност за повишаване на професионалната квалификация

Завършилите обучение по професията "Козметик" - втора степен на професионална квалификация, могат да повишават квалификацията си в следните сфери: дерматокосметика - за работа в екип с дерматолози; апаратна козметика - за работа в медицински центрове по пластична хирургия или центрове за красота, оборудвани с ново поколение козметични апарати; SPA и Wellness процедури за релакс и добро самочуствие; професионален грим - за нуждите на телевизионния, модния и театралния грим.

Завършилите обучение по професията "Козметик" - втора степен на професионална квалификация, могат да повишават квалификацията си с цел разработване на собствено козметично студио по следните теми: създаване и управление на козметичен салон или SPA/Wellness център; реклама и популяризиране на услугите за красота; продажби; изграждане и развитие на екип за козметичен салон или SPA/Wellness център.

3. Цели на обучението

Основната цел на обучението по професията "Козметик" - втора степен на професионална квалификация, е придобиването на умения за прилагане на

основните козметични процедури, както и знания за характеристиките на здравата кожа, причините за отклонение от нормалното ѝ функциониране, начините за поддържане на здравето и красотата, основните продукти, използвани в козметичните процедури, основните активни елементи и съставки на козметичните продукти, изискванията за здравословен начин на живот, видовете козметични грижи за кожата на тялото, ръцете и краката.

3.1. Цели за формиране на ключови компетенции при обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава и прилага основните правила за безопасна работа, не замърсява околната среда;
- познава и използва личните предпазни средства, работи с апаратурата в съответствие с правилата за безопасна работа;
- осъществява ефективни комуникации с клиенти и колеги;
- познава пазарните отношения;
- познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда;
- отнася се с чувство за отговорност в работата си, съдейства и търси помощ от екипа;
- съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си;
- създава и обслужва база данни за клиентите, попълва личните им картони на ръка или с компютър;
- умее да проведе на чужд език кратка професионална консултация на клиент, информира се за новостите в развитието на козметичните услуги, продукти и апаратура от различни български и чуждестранни източници, вкл. и интернет.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка, единна за всички професии от професионално направление "Фризьорски и козметични услуги"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- спазва основните принципи на работа;
- познава видовете инструменти, пособия и материали и ги съхранява правилно;
- познава стиловете и модните тенденции и успешно ги прилага.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията "Козметик" задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава типовете кожа, умее да определи състоянието ѝ и да приложи съответните грижи, както и да препоръча правилна грижа в домашни условия;
- познава правилата за здравословно поддържане на ноктите;
- правилно изпълнява дневен и вечерен грим;
- познава основните козметични продукти и умее да ги подбери в зависимост от специфичните нужди на кожата;
- изпълнява процедури за поддържане кожата на лицето, тялото, ръцете, ходилата;
- познава видовете, предназначението и начина на ползване на козметична апаратура;
- умее да анализира нуждите на клиента и самостоятелно да изготвя програма за процедури в козметичния салон;
- познава основните правила за здравословен начин на живот;

- умее да изготвя специфична индивидуална програма за водни процедури и релакс;

- умее да създава ведра, спокойна и приятна атмосфера при комуникацията с клиенти и колеги.

4. Съдържание на обучението

Обучението по задължителната професионална подготовка, включващо теория и практика на професията, се регламентира с учебен план и учебни програми, които се разработват на базата на ДООИ за придобиване на квалификация по професията "Козметик" - втора степен на професионална квалификация.

Съдържанието на обучението по професията "Козметик" - втора степен на професионална квалификация, е представено в таблица 2.

Таблица 2

Съдържание на обучението	
професионални компетенции	тематични области
1	2
Обща задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления	
1. Познава и прилага принципите на организация на труда и работното място в козметичен салон в съответствие с изискванията на ЗБУТ. Използва лични предпазни средства.	организация на труда и работното място в козметичната кабина; санитарно-хигиенни норми и изисквания на ЗБУТ; външен вид и работно облекло; безопасна работа с апаратура; правилно съхраняване на козметичните продукти
2. Използва различни комуникационни средства.	видове общуване; правила за работа в екип; психология
3. Познава общите икономически принципи и пазарни отношения.	обекти и субекти на пазара на услуги за красота, водни процедури и релакс; икономически процеси, явления и отношения; цени, ценообразуване, документооборот
4. Провежда кратки консултации на чужд език, разбира основната идея в текстове на чужд език по теми, свързани с професията.	чуждоезиково обучение по теми, свързани с козметичните услуги - посрещане и консултиране на клиент, препоръки за домашна грижа към кожата, препоръчване и обяснение на козметичните про-

	цедури, предлагани в козметичните салони, и използваните козметични продукти
5. Ползва компютър за: работа в интернет, създаване на база данни, водене на лична картотека на всеки клиент.	въвеждане, намиране и съхраняване на информация под формата на таблица и текст; намиране и записване на информация от интернет; електронна поща
6. Работи в екип. Съдейства и търси помощ от членовете на екипа. Разбира своята роля и място при решаване на проблеми, вземане на решения и участия в работата на екипа. Съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си.	индивидуално трудово поведение; мотивация, активност, инициативност; разрешаване на конфликт; възможности за повишаване на квалификацията - курсове, семинари, обучаващи институции
7. Познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда и вътрешната нормативна база.	трудов договор и правоотношения; работно време, права и задължения; социално и здравно осигуряване
Отраслова задължителна професионална подготовка, единна за всички професии от професионално направление "Фризьорски и козметични услуги"	
8. Познава видовете инструменти, пособия и материали и ги съхранява правилно.	видове инструменти, пособия, козметични продукти - правила за поддържане и съхранение
9. Познава стиловете и модните тенденции и успешно ги прилага.	мода и модни тенденции
Специфична за професията "Козметик" задължителна професионална подготовка	
10. Познава основните термини в козметиката; умее да изготвя индивидуална диагностична карта; умее да информира клиента за резултата от диагностиката и да предложи последваща грижа; познава активните съставки в козметичните продукти, въздействието и начина на прилагане.	анатомия и физиология на кожата, типове кожа, болести по кожата, козметични недостатъци, кожни придатъци; диагностика на кожата; козметични продукти (витамини, антиоксиданти, етерични масла, фитоекстракти, морски продукти, термални H ₂ O, биокултури и др.) - видове, състав, въздействие; основни техники за премахване на стреса и релакс; апаратно третиране; козметични средства
11. Изпълнява процедури за поддържане кожата на лицето и тялото.	видове процедури в козметичния салон и в центровете по SPA и Wellness: - процедури за лице -

	<p>видове, комбинирани на процедурите, последователност, интензивност на приложението;</p> <p>- процедури за тяло - видове, козметични грижи, масажи, релакс техники, антицелулитни техники, процедури за бюст; фитокосметика; ароматерапия; хомеопатия в козметиката; цветотерапия; музикотерапия; витаминотерапия; дълбоки пилинги - химичен, билков, дермабразио; видове морски продукти и използването им за козметични цели и за целите на водните процедури; апаратна козметика - основни групи апарати и тяхното приложение; апаратура в козметиката - електроапаратура, апаратура със светлинни потоци и с радиовълни</p>
12. Полага козметични грижи за ръцете и ходилата на клиента.	<p>мануални техники за третиране на ръце и ходила;</p> <p>апаратно третиране;</p> <p>видове козметични продукти за маникюр и педикюр; състав, въздействие, начини на приложение; инструменти - видове, приложение; козметични продукти - състав, приложение и съхранение; видове апарати, използвани в грижата за ръцете и ходилата</p>
13. Познава продуктите и техниките и	цветоанализ;

правилно изпълнява дневен и вечерен грим.	видове грим; техники за нанасяне на дневен и вечерен грим; козметични продукти, използвани за грим - състав, видове, приложение; последователност при изпълнение на грима; инструменти за нанасяне на грим
14. Организира и спазва установените правила и изисквания за работа в салона с цел осигуряване комфорт на клиентите и ефективна работа на всеки от служителите в козметичния салон.	оборудване и обзавеждане на козметичен салон; отчитане на работата в козметичния салон; нормативни документи, регламентиращи изискванията за работата на козметика; документи за организацията на работата в козметичен салон - правилници, картотеки, харта на клиента и др.

5. Система за оценяване и удостоверяване

Оценяването на знанията, уменията и професионално-личностните качества на обучаваните в институциите на системата за професионално образование и обучение е в съответствие с изискванията на Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване (ДВ, бр. 37 от 2003 г.). При оценяването се определя степента на постигане на поставените цели на обучението.

Оценките от проверките се изчисляват по шестобалната система.

5.1. Оценяване на междинно ниво

5.1.1. За оценяване по теория

Слаб 2 - обучаваният не е осмислил основни понятия, не умее да дефинира основни понятия в козметиката и не познава основни факти.

Среден 3 - обучаваният познава основната терминология по професията, не умее да възпроизвежда усвоените знания.

Добър 4 - обучаваният разбира и обяснява отделните детайли на козметичните манипулации; умее да прилага усвоените знания в познати ситуации.

Много добър 5 - обучаваният прилага усвоените знания в определена ситуация, умее да планира изпълнението на поставените задачи, подбира методи за анализ в зависимост от изработената манипулация.

Отличен 6 - обучаваният прилага усвоените знания в нова ситуация, умее да планира и аргументира изпълнението на поставени задачи; оценява резултатите съобразно предварително зададени критерии.

5.1.2. За оценяване по практика

Слаб 2 - обучаваният не умее да изпълнява качествено отделните манипулации.

Среден 3 - обучаваният изпълнява поставената практическа задача по предварително дадени указания, спазвайки правилата за безопасна работа.

Добър 4 - обучаваният изпълнява самостоятелно поставена практическа задача по предварително дадени указания, спазвайки правилата за безопасна работа,

допуска малки грешки в работата си.

Много добър 5 - обучаваният изпълнява напълно самостоятелно поставена практическа задача, спазвайки правилата за безопасен труд, обосновава начина и последователността на дадената манипулация, открива и анализира незначителни грешки в своята работа.

Отличен 6 - обучаваният изпълнява напълно самостоятелно поставена практическа задача, спазвайки правилата за безопасна работа, работи точно и прецизно, оценява резултатите и прави самооценка на своята работа.

5.1.3. При оценяване на обучение, организирано на модулен принцип, се разработва система за оценяване, която включва:

- описание на професионалните компетенции, които ще бъдат проверявани при всяко изпитване;

- определяне на минималния брой точки, при който обучаваният се счита за издържал (обучаваният е овладял минималните знания и умения, необходими да продължи обучението си);

- определяне на критерии за оценяване на всяка задача от изпитването;

- въвеждане на коефициент на тежест за всяка изпитна процедура при оформяне на окончателната оценка;

- задаване на формула (скала) за изчисляване на оценката по шестобалната система.

5.1.4. Инструменти за оценяване - тест, практическо задание, устно изпитване, писмен изпит (теория) и други, разработени в съответствие с установените изисквания за всеки от тях.

5.2. Оценяване на изхода

Държавните изпити за придобиване на квалификация по професията "Козметик" са два - по теория на професията и по практика на професията, и се провеждат по национални изпитни програми, утвърдени от министъра на образованието, младежта и науката, в съответствие с ДООИ за придобиване на квалификация по професията "Козметик" - втора степен на професионална квалификация.

5.2.1. Изпит по теория

Критериите за оценяване са формулирани като обобщение на "Цели на обучението". Критериите и показателите за оценяване, както и тежестта им в общата оценка са представени в таблица 3.

Таблица 3

Критерии	Показатели	Тежест (%)
1. Подготовка на необходимата апаратура, инструменти и консумативи.	Описва с точност технологичната последователност на подготовката за работа, техниката за безопасност при работа с инструменти и пособия.	10
2. Подготовка на кожата, ноктите или тялото за дадена	Описва с точност технологичната последователност при подготовката на	10

манипулация.	клиента за дадена манипулация.	
3. Технологична последователност при изпълнение на манипулацията.	Описва последователността и възможните комбинации между отделните елементи на манипулацията, съобразени с изискванията за индивидуален подход според типа кожа.	50
4. Санитарно-хигиенни изисквания в козметичния салон.	Знае и описва санитарно-хигиенните изисквания за всяка манипулация.	10
5. Заключение на манипулации за всяка извършена услуга.	Описва с точност заключителната манипулация.	10
6. Ценообразуване за всяка манипулация.	Описва с точност как се образува цената на всяка манипулация.	10
	Общо	100

5.2.2. Изпит по практика

По време на изпита обучаваните се поставят при еднакви предварително известни условия и им се дават указания за работа.

Критериите за оценяване са формулирани като обобщение на "Цели на обучението".

Критериите и показателите за оценяване, както и тежестта им в общата оценка са представени в таблица 4.

Таблица 4

Критерии	Показатели	Тежест (%)
1. Спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	Избира и използва лични предпазни средства. Работи прецизно с необходимите материали и пособия при спазване изискванията на ЗБУТ и опазване на околната среда.	10
2. Организира ефективно	Поддържа рационално инструментите и материалите, за да осигури удобство	10

работното си място.	при извършване на манипулация.	
3. Спазва технологичното изпълнение на манипулациите.	Обяснява и прилага основните технологични изисквания при извършване на дадена манипулация.	10
4. Правилно подбира инструменти, материали и пособия съобразно конкретното задание.	Подбира и прилага правилно инструменти, материали и пособия за конкретно задание.	10
5. Точност на изпълнение на изпитното задание.	Осигурява съответствие с всяка извършена манипулация и спазване на съответната технология. Осигурява съответствие с окончателното извършване на услуга по конкретно задание. Изпълнява задачата в определеното време.	50
6. Самоконтрол и самопроверка на изпитното задание.	Осъществява контрол при извършване на отделните манипулации при изпълнение на заданието. Оценява резултатите, взема решения и отстранява грешки.	10
	Общо	100

5.3. Удостоверяване на професионалното образование и обучение

Завършено професионално образование с придобиване на втора степен на професионална квалификация се удостоверява с диплома за завършено средно образование и свидетелство за професионална квалификация.

Завършено професионално обучение с придобиване на втора степен на професионална квалификация се удостоверява със свидетелство за професионална квалификация.

6. Изисквания към материалната база

Материалната база трябва да бъде в съответствие с изискванията на действащите нормативни актове на Министерството на образованието, младежта и науката, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на вътрешните работи, Министерството на здравеопазването, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и съответните български стандарти.

Учебните кабинети по практика трябва да бъдат добре осветени, добре отоплени и с възможност за проветряване в съответствие с изискванията на Наредба № 15 от 1987 г. за хигиенните изисквания за бръснарските, фризьорските и козметичните салони на министъра на народното здраве и социалните грижи (в сила от 01.01.1988 г.; обн., ДВ, бр. 77 от 1987 г.).

6.1. Учебен кабинет по теория - козметика за лице

Основно оборудване и обзавеждане: маси за обучаващите се по козметика; столове за обучаващите се по козметика; маса за преподавателя; дъска, флипчарт, мултимедия, шрайбпроектор, лаптоп, нагледни материали - плакати, снимки, атласи по анатомия и физиология на човешкото тяло и др.

6.2. Учебен кабинет по практика - козметика на лице

Основно оборудване, обзавеждане и консумативи: козметично легло; работен стол за козметичката; работна маса за козметични консумативи; лупа, пареоозонатор, д'арсонвал, фриматор, йонофореза, електроепилатор, уред за кола маска, UV стерилизатор, консумативи за извършване на козметична процедура.

6.3. Учебен кабинет по практика - кола маска

Основно оборудване, обзавеждане и консумативи: кушетка за кола маска; работен стол за козметичката; работна маса за консумативите; уред за кола маска, консумативи за извършване на процедурата кола маска.

6.4. Учебен кабинет по практика - процедури за тяло

Основно оборудване, обзавеждане и консумативи: кушетка, работен стол за козметичката, работна маса за консумативите, консумативи за извършване на процедурите на тяло.

6.5. Учебен кабинет по практика - маникюр

Основно оборудване, обзавеждане и консумативи: работна маса за маникюр, работен стол за маникюриста, стол за клиента, UV стерилизатор, вана за затопляне на парафин, помощна маса за консумативи, лампа-лупа.

6.6. Учебен кабинет по практика - педикюр

Основно оборудване, обзавеждане и консумативи: работна маса за педикюриста; работен стол за педикюриста; стол за клиента; UV стерилизатор; помощна маса за консумативи; инструменти и консумативи за педикюр; вана за затопляне на парафин; лампа-лупа.

6.7. Учебен кабинет по практика - грим

Основно оборудване, обзавеждане и консумативи: огледало с локално осветление в естествения спектър; стол за клиента, етажерка (работна маса) за консумативите; UV стерилизатор; консумативи за изработване на грима.

7. Изисквания към обучаващите

Обучението по задължителна професионална подготовка по професията се осъществява от лица с образователно-квалификационна степен "магистър" или "бакалавър" по специалност, съответстваща на предмета, който преподават, и с професионална квалификация по професия "Козметик".

Темите, свързани с болестите по кожата, трябва да се преподават от лекар.

Препоръчително е на всеки две години обучаващите да преминават курс за подобряване на квалификацията и актуализиране на професионалните знания и умения.

8. Процедури за преглед и актуализиране на Държавното образователно изискване по професията "Козметик" - втора степен на професионална квалификация Апробиране на ДООИ в обучаващи институции.

Текущ мониторинг на дейностите, свързани с внедряване на ДООИ.

Ежегоден анализ на резултатите и промени при доказана необходимост.